

ΟΙ ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΠΟ ΤΗΝ Α' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ της Βασιλικής Δενδρινού, Επιστημονικής Υπεύθυνης του Έργου

Στάσεις απέναντι στις ξένες γλώσσες στην Ελλάδα

Όλες οι δημοσκοπήσεις και έρευνες που έχουν γίνει στην Ελλάδα μας λένε πως οι Έλληνες τα «πάνε καλά» με τις γλώσσες.

Οι γονείς θέλουν τα παιδιά τους να μάθουν μία ή περισσότερες γλώσσες όσο πιο καλά γίνεται και να πάρουν όσο το δυνατόν νωρίτερα το πιστοποιητικό γλωσσομάθειας (το «πτυχίο», όπως λανθασμένα το αποκαλεί ο πολύς κόσμος), το οποίο είναι το πολυπόθητο χαρτί που αποδεικνύει πως τα παιδιά τους πράγματι μάθανε την ξένη γλώσσα που διδάχτηκαν στο σχολείο ή το φροντιστήριο και έτσι μπορούν πια να τα κατευθύνουν ν' ασχοληθούν με άλλα εξίσου, αν όχι πιο σημαντικά, για το μέλλον τους πράγματα!

Οι νέοι συμφωνούν με τους ενήλικες. Θεωρούν πως η γλωσσομάθεια είναι απολύτως απαραίτητο εφόδιο. Αυτές τις απαντήσεις πήραμε σε μια έρευνα που πραγματοποιήσαμε το 2007, στο πλαίσιο των εργασιών του Κέντρου Έρευνας για την Αγγλική Γλώσσα του Πανεπιστημίου Αθηνών με θέμα τη διδασκαλία, μάθηση και αξιολόγηση της γνώσης ξένων γλωσσών στην Ελλάδα. Η έρευνα έγινε σε ένα τυχαίο δείγμα 1.500 ατόμων από όλη την Ελλάδα, το οποίο περιελάμβανε νέους 12-22 ετών και γονείς 30-45 ετών. Τους ζητήθηκε να απαντήσουν ερωτήσεις, καθώς επίσης να θέσουν και εκείνοι τουλάχιστον ένα ερώτημα, σχετικό με τη γλωσσομάθεια, στο οποίο θα ήθελαν να είχαν τεκμηριωμένη απάντηση.

Η ξένη γλώσσα σε πρώιμη παιδική ηλικία

Το ερώτημα με τη μεγαλύτερη συχνότητα ήταν «Ποια είναι η πιο κατάλληλη ηλικία για να αρχίσει να μαθαίνει το παιδί ξένες γλώσσες;» Πρόκειται για ένα ενδιαφέρον ερώτημα για το οποίο σήμερα πλέον μπορεί να δοθεί έγκυρη απάντηση, αφού τα πορίσματα σημαντικού αριθμού ερευνών που έχουν διεξαχθεί εντός και εκτός Ευρώπης υπογραμμίζουν ότι τα παιδιά που μαθαίνουν μια δεύτερη γλώσσα πολύ νωρίς έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να γίνουν πολύγλωσσα αργότερα, ενώ παρουσιάζουν δείγματα μεγαλύτερης γνωσιακής και κοινωνικής ανάπτυξης έναντι των παιδιών που δεν γνωρίζουν άλλη γλώσσα εκτός από τη μητρική τους.

Για παράδειγμα, σύμφωνα με τα πορίσματα έρευνας του Εργαστηρίου Γλωσσικής Εκμάθησης του Πανεπιστημίου Cornell στις ΗΠΑ, «τα παιδιά τα οποία μαθαίνουν μία επιπλέον γλώσσα μπορούν να συγκεντρώνονται καλύτερα, σε σύγκριση με τα μονόγλωσσα παιδιά, ακόμη και όταν υπάρχουν αντιπερισπασμοί γύρω τους». Η διαπίστωση αυτή έχει μεγάλη σημασία αφού η δυνατότητα συγκέντρωσης «σχετίζεται άμεσα με τις επιλεκτικές και ενσυνείδητες γνωσιακές διαδικασίες που απαιτεί η μάθηση». Αυτό και άλλα στοιχεία της έρευνας οδηγούν τους επιστήμονες του Cornell να υποστηρίζουν πως «τα γνωσιακά πλεονεκτήματα που απορρέουν από την πρώιμη εκμάθηση και δεύτερης γλώσσας [...] συνεισφέρουν στη μεταγενέστερη επιτυχία των νέων στο σχολικό και το ακαδημαϊκό περιβάλλον.»

Υπάρχουν φυσικά και πολλές άλλες μελέτες που καταδεικνύουν πως τα παιδιά που μιλούν δύο ή και τρεις γλώσσες φαίνεται να παρουσιάζουν μεγαλύτερα επίπεδα αυτοεκτίμησης, σεβασμού για τους άλλους και έχουν υψηλότερο βαθμό διαπολιτισμικής επίγνωσης. Αυτά τα πορίσματα οδηγούν και την Καίτη Ζουγανέλη, Ελληνίδα εκπαιδευτικό αγγλικής με Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στον ειδικό χώρο της ξενόγλωσσης εκπαίδευσης σε πολύ νεαρή ηλικία, να υποστηρίζει «όσο νωρίτερα αρχίζει το παιδί να μαθαίνει μια δεύτερη γλώσσα τόσο καλύτερα».

Το μεταπτυχιακό πρόγραμμα που παρακολούθησε η κα Ζουγανέλη είναι ένα από τα πολλά αντίστοιχα μεταπτυχιακά προγράμματα που προσφέρονται σε πανεπιστήμια του Ηνωμένου Βασιλείου και αλλού, όπου γίνεται εντατική έρευνα για τις μεθόδους και τεχνικές με τις οποίες παιδιά μπορούν να μάθουν με τον καλύτερο δυνατόν τρόπο. Ως προς τις διεπιστημονικές έρευνες που γίνονται σε ΑΕΙ και ερευνητικά ιδρύματα εντός και εκτός Ευρώπης, συγκλίνουν στο ότι οι μαθητές μικρής ηλικίας μαθαίνουν καλύτερα μια ξένη γλώσσα επειδή, μεταξύ άλλων, ο εγκέφαλος, πριν την εφηβεία, έχει την ικανότητα να αξιοποιεί το μηχανισμό ενίσχυσης της μάθησης της μητρικής γλώσσας διευκολύνοντας την ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων και την αφύπνιση της επίγνωσης της λειτουργίας της γλώσσας για νοηματοδότηση.

Το ζήτημα, αν πρέπει ή όχι το παιδί να αρχίζει να μαθαίνει μια δεύτερη γλώσσα στην πρώιμη παιδική ηλικία, είναι ιδιαίτερα επίκαιρο στη χώρα μας επειδή το Υπουργείο Παιδείας ανακοίνωσε ότι εισάγεται από τη φετινή σχολική χρονιά η διδασκαλία της αγγλικής στην πρώτη και δεύτερα δημοτικού. Η απόφαση του Υπουργείου δεν ήταν αυθαίρετη. Καταρχάς, η επιλογή της Αγγλικής βασίστηκε στην κοινή πεποίθηση ότι η αγγλική πρόκειται για την κατεξοχήν διεθνή γλώσσα, ενώ η επιλογή να ξεκινά η εκμάθηση της ξένης γλώσσας τόσο νωρίς στη σχολική εκπαίδευση στηρίχτηκε σε γνωμοδότηση από ειδικούς επιστήμονες οι οποίοι, βάσει της σύγχρονης βιβλιογραφίας (Bondlin & Candelier 1998, Cameron 2001, 2003, Driscoll & Frost 1999, Nikolov & Curtain 2000, 2007, Pinter 2010, Rixon 2000, Sharpe 2001), υποστηρίζουν πως τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από την πρώιμη εκμάθηση δεύτερης γλώσσας είναι πολλά.

Μεταξύ αυτών:

- Ευνοείται ιδιαίτερα η ανάπτυξη της ικανότητας κατανόησης και κυρίως παραγωγής προφορικού λόγου, επειδή τα παιδιά έχουν μια τάση να «παίζουν» με τη γλώσσα και τους ήχους της, η οποία τάση περιορίζεται με την πάροδο του χρόνου. Και αυτό επειδή καθώς αναπτύσσονται οι νοητικές διεργασίες και μεταβάλλεται ο ψυχοσυναισθηματικός κόσμος των παιδιών, οι μεγαλύτεροι μαθητές διστάζουν ή ντρέπονται να υιοθετήσουν χαρακτηριστικά στοιχεία του προφορικού λόγου μιας ξένης γλώσσας.
- Σε μικρές ηλικίες τα παιδιά έχουν περισσότερα κίνητρα για μάθηση αφού τους είναι απολύτως φυσικό να ανταποκρίνονται με ενθουσιασμό στις νέες εμπειρίες και σε τεχνικές επανάληψης, μίμησης, κλπ. που εξυπηρετούν την εκμάθηση.
- Οι δραστηριότητες που αξιοποιούν φανταστικές ιστορίες, παραμύθια, τραγούδια, παιχνίδια, κτλ. παροτρύνουν τα παιδιά να αντιληφθούν τη γλώσσα ως «όλον», ένα σύνολο από λέξεις και φράσεις που παράγουν νόημα, και διευκολύνουν την προσέγγιση διαθεματικών εννοιών τις οποίες αργότερα, στις μεγαλύτερες τάξεις του δημοτικού, τα παιδιά πρέπει να αναλύσουν και να επεξεργασθούν.
- Καθώς το παιδί ανακαλύπτει έναν άλλον γλωσσικό κώδικα, πέραν της μητρικής του γλώσσας, αποκτά μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και αναπτύσσει θετική στάση απέναντι σε άλλες γλώσσες και πολιτισμούς.
- Η εκμάθηση της άλλης γλώσσας βοηθά το παιδί να συνειδητοποιήσει πώς λειτουργεί η μητρική του γλώσσα επειδή μοιραία τη συγκρίνει με την ξένη.
- Η μεταφορά στρατηγικών από τη μητρική στην ξένη γλώσσα ενισχύει τις νοητικές διεργασίες και προωθεί τη γλωσσική ανάπτυξη γενικότερα.
- Η εκμάθηση μιας γλώσσας, πέραν της μητρικής, είναι πηγή πνευματικής απόλαυσης και συμβάλλει στην διεύρυνση του γνωστικού ορίζοντα του παιδιού. Τα γλωσσομαθή άτομα αντιλαμβάνονται καλύτερα όχι μόνο τον ξένο αλλά και το δικό τους πολιτισμό, γιατί μπαίνουν σε διαδικασίες σύγκρισης και ανάλυσης των φαινομένων και των συμπεριφορών.

ΟΙ ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Συντάχθηκε απο τον/την administrator

Τρίτη, 31 Ιανουάριος 2012 22:24 - Τελευταία Ενημέρωση Δευτέρα, 16 Απρίλιος 2012 11:56

[ΤΟ ΠΛΗΡΕΣ ΚΕΙΜΕΝΟ ΕΔΩ](#)